

KOTO V ATEV NA MADŽARSKEM

Pred kratkim so predstavniki tovarne Koto – trgovskega in proizvodnega podjetja za široko porabo usnjenih izdelkov in živalskih surovin – vrnili obisk kolegom z Madžarske. Tovrstni obiski so pomembni predvsem zaradi navezave in poglobitve poslovnega sodelovanja in primerjave našega položaja s sorodnimi panogami po svetu.

Med obiskom v Budimpešti, kjer so se vodilni predstavniki Kote pogovarjali z najodgovornejšimi madžarskimi kmetijci, ni bilo težko izluščiti sklepa, da sosednjo Madžarsko pestijo številni problemi, ki so še hujši od naših.

V njihovi največji tovarni za predelavo živalskih odpadkov ATEV v drugem največjem mestu na Madžarskem Szegedu so med posvetovanjem povedali, da več kot tisoč sto zaposlenih poskrbi za predelavo 30 do 40 tisoč ton surovin na leto. Že iz tega podatka lahko sklepamo, da je tamkaj kar nekajkrat več zaposlenih in da delajo na bistveno nižji tehnološki ravni kot v Kotu, ki ima tristo devetdeset zaposlenih. Tudi z urejenostjo na področju zbiranja in predelave klavniških odpadkov in poginulih živali se ne morejo pohvaliti. Največjo kafilero na Madžarskem, ki jo je leta 1981 financirala Svetovna banka, bodo morali zaradi zastarelosti opreme oziroma pomanjkanja denarja za posodobitev odstopiti v soupravljanje tujcem.

Po mnenju generalnega direktorja Kote Mira Sotlarja je naša tovarna beljakovinskih koncentratov v reprodukcijski verigi nujno potrebna zaradi same proizvodnje in zaradi mesnoprredelovalne industrije. V Kotu se zato zavedajo dejstva, da moramo to tovarno tehnološko in ekološko dobro vzdrževati. Take zahteve so namreč v okolici, v kateri tovarna obratuje, vedno večje in temu morajo podrežati vsa strokovna in organizacijska prizadevanja. Našo zakonodajo, ki se navezuje na zbiranje in predelavo klavniških odpadkov, je treba zato prilagoditi zakonodaji Evropske skupnosti. V podobnih evropskih tovarnah subvencionirajo proizvode država ali lastniki živalskih odpadkov, (tudi na Madžarskem), kar pomeni, da naši izdelki na evropskem trgu niso konkurenčni, pri nas pa še nimamo ustrezne zakonodaje, ki bi celovito reševala to problematiko.

V Kotu so lahko zadovoljni tudi s svojo zunanjetrgovinsko bilanco, saj so lani izvozili za 75 milijonov mark blaga. Ta znesek predstavlja petinšestdeset odstotkov njihove lanske celotne proizvodnje, medtem ko je uvoz dosegel vrednost petintridesetih odstotkov.

Proizvodni program Kote bi lahko razdelili na dve področji: surovine in končne izdelke. Na področju surovin imajo tovarno, v kateri predelujejo odpadke iz mesnoprredelovalne industrije, tudi surove kože in nekatere izdelke za mesnoprredelovalno industrijo. Po drugi strani pa skrbijo za prodajo končnih izdelkov, ki jih prav tako proizvajajo v svojih tovarnah. To so izdelki iz usnja, usnjena galanterija, usnjena konfekcija.

Pomočnik generalnega direktorja Marko Skodlar je povedal, da je količina predelanih organskih odpadkov

lani preseгла 30 tisoč ton. V dveh izmenah so predelali 160 ton odpadkov na dan. Predlani so jih skupaj predelali nekaj manj kot 50 tisoč ton, lanska obremenitev pa je bila zaradi zmanjšanja števila izmen nekoliko manjša.

»Prav gotovo bi morali na tem področju spremeniti veljavno zakonodajo, pomembno in pohvalno pa je, da delamo, kar delamo. Dejstvo je, da vsak dan pobereimo organske odpadke na 61 odkupnih mestih in to brezplačno, saj so obveznosti na naši strani. To pomeni, da bi se morali problema odpadkov zavedati tudi predelovalci in zato sami prispevati k tej koristni reciklaži in uporabi v živinorejskem ciklusu. Ni še jasno, koliko in kaj bi morali prispevati, natančnih izračunov še nismo pripravili. Mesno-kostna moka in tehnična mast sta borzna izdelka in cena na evropskih borzah se jima vsak dan spreminja. V minulih letih so se cene močno znižale in morali bi postaviti nove okvire poslovanja,« je menil gospod Marko Skodlar.

Brez dvoma je proizvodnja v tovarni beljakovinskih koncentratov zelo zahtevna in s tem povezana z velikimi stroški. Samo po sebi se ponuja razmišljanje, da bi morala taki to-

varni, ki obratuje v interesu vseh nas, najbrž pomagati tudi država. Še posebej zato, ker bo treba nekako rešiti problem za 30 odstotkov povečanih zmogljivosti, ki so jih pred leti zgradili v skladu z zakonskimi predpisi za primer kužnih boleznih živali in podobno.

Tovarna se nikoli ne sme ustaviti v nepravem trenutku. Ker je sama proizvodnja Kote na evropski ravni, bo treba še zakonodajo prilagoditi evropskim merilom. Zaenkrat jim je z njihovega zornega kota to uspevalo, čaka jih še lastninjenje, prav gotovo pa nadaljnega razvoja in vlaganj brez pomoči države oziroma davčnih olajšav ne bodo zmogli.

Na Madžarskem smo zvedeli, da jim država zaradi pomanjkanja denarja ne more pomagati, zato so prisiljeni najti najboljšega kupca za tovarno Atev. Vse kaže, da se bo dosežanje sodelovanje med Kotom in Atevom povečevalo. To dokazujeta tudi zanimanje Madžarov za naš proizvodni program in njihova želja, da bi Koto obiskali že maja. Med ogledom madžarskega proizvodnega programa smo videli stroje, ki so jih uvozili iz Slovenije, in morda jih bomo v prihodnje videli še več.

MLAN SKLEDAR

ŠPORT V NAŠI OBČINI

(nadaljevanje s 1. strani)

Na področju športa pa bo kmalu še ena novost. Zato je izvršni svet pripravil osnutek odloka o ustanovitvi javnega zavoda športnih objektov Moste, ki naj bi ga občinska skupščina sprejela po hitrem postopku.

Osnutek odloka o ustanovitvi javnega zavoda športnih objektov predvideva, da se bodo vanj prostovoljno vključila športna društva in zveze in tako okrepili sodelovanje. Objekti in druge nepremičnine, ki so v občini namenjene športni dejavnosti ostanejo družbena lastnina, s katerimi upravljajo športna društva.

V občini ustanovljajo zavod športnih objektov zato, da bi bilo upravljanje z vsemi nepremičninami namenjenimi športni dejavnosti združeno, ne glede na to, kdo ima pravico uporabe. Tiste nepremičnine, za katere ima vknjiženo pravico uporabe občina, se z odlokom o ustanovitvi zavoda dajejo v upravljanje zavodu. Nepremič-

nine na katerih imajo pravico uporabe društva in zveze, pa bo zavod prevzel v upravljanje na podlagi medsebojnih pogodb. Vse te nepremičnine še vedno ostajajo družbena last, prav tako pa društvom in zvezam ostane pravica do uporabe, saj bo zavod z vsemi objekti le upravljal.

Zavod bo redno in dodatno vzdrževal športne objekte, zgradbe, igrišča in opremo. S tako obliko organiziranja predvidevajo bolj učinkovito in racionalno trošenje proračunskega denarja namenjenega športu, kakor tudi lažji nadzor nad porabo tega denarja, kar naj bi zagotovilo bolj kakovostno vzdrževanje športnih objektov.

Organi zavoda bodo svet zavoda, direktor in strokovni organi. V svetu zavoda pa bodo predstavniki občine, mestne vlade, delavcev zavoda, zveze športnih društev Slovan, drsališča Zalog, Partizana Moste in Partizana Zelena Jama, njihov mandat pa bo trajal štiri leta.

ZDENKO MATOZ

KDO SI JE POSTAVIL SPOMENIK?

Kdo je to, ki je na regionalni Sneberski cesti, tik pred obračališčem avtobusa mestnega prometa št. 11, ali 100 metrov pred mesno industrijo Emona Zalog, odložil svoje odslužene pripomočke preživetja. Ta nepridiprav

je to napravil v začetku meseca marca in to ponoči. Izgleda, da je hotel najbližjim sosedom pokazati, da se je nekoliko opomogel in si nabavil nove pripomočke.

Odluženi predmeti kot so pralni stroj, posteljni vložki itd., je odložil na mali jasi, komaj meter od roba asfaltne cestišča. Ti predmeti nečloveške igre, so res odslužili svoje, vendar so vredni omembe, a jih gledamo kot ničesar smeti in čakamo kdaj bodo same izginile. Minil je mesec, a smeti ne. Nekaj tisoč mimoidočih ljudi je vsak dan gledalo smeti in si mislilo svoje, a smeti svoje, nepridiprav pa tudi svoje.

Nezaželjene odpadke ni odstranil lastnik, niti neposredni sosedje, pač pa jih je vzel prvi april, oziroma EGS, ki se je nepričakovano pojavil 2. 4. 1993. v tovarni beljakovinskih koncentratov Ko-To Zalog. Kakor so se nepričakovano pojavile smeti, oziroma odlučeni odpadki, a na drugi strani domovine, nepričakovano slinavka in parkljevka, se je pri nas nepričakovano pojavila komisija Evropske gospodarske skupnosti in z njo so tisti dan izginili tudi odpadki.

Veterinarska komisija EGS-a je k nam prišla v zvezi z zaprtjem izvoza živih živali, mesa in izdelkov živalskega porekla, na katerega je reagirala Republiška veterinarska uprava in dokazala, da v Sloveniji že četrto stoletje nimamo tako nevarne virusne kužne bolezni, kot je slinavka in parkljevka. Po 2 urnem ogledu tovarne in razgovorih z vodilnimi in odgovornimi v proizvodnji je komisija zadovoljno končala in nadaljevala naslednji dan na mejnih prehodih in nato po veterinarskih zavodih in farmah.

V Ko-To Zalog, skrbimo za lepo okolico in ne dovolimo, da nam jo kdo onesnažuje. Kdo je odstranil odpadke vemo, povzročitelja tega nečloveškega dejanja pa nam pomagajte iskati.

Vsi smo dolžni varovati naše okolje. mag. JANEZ ZAJC dr. vet. med

BTC
blagovno trgovinski center

Preko sto trgovin vzdolž Nakupovalne poti BTC, med Šmartinsko in Letališko cesto ter v drugih objektih na območju BTC, vam nudi veliko izbiro blaga vseh vrst široke potrošnje.

Sto prodajal je najmanj sto razlogov, da boste na območju BTC z nakupi zadovoljni, predvsem je privlačna pestra ponudba, konkurenčne cene ter možnost parkiranja neposredno ob trgovinah.

DOMOPREMA
PROIZVODNO IN TRGOVSKO PODJETJE d.o.o.

**NAJVEČJA IZBIRA
VSEH VRST KARNIS**

*aluminij, les, medenina,
žaluzije, lamelne zavese*

DOMOPREMA d.o.o., – za diskontom Mercator
POLJE C. - XVIII/26, Ljubljana-Polje

Delovni čas: vsak dan od 9.–19. ure
sobota od 9.–13. ure

Vljudno vabljeni!